

15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[klager]
geboren op [datum],
wonende te [woonplaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) [aangeklaagde]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het bisdom 's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 november 2011. Op 13 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [bisschop], Bisschop van het bisdom 's-Hertogenbosch.

Op 4 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur en mevrouw [naam] vertrouwenspersoon. Namens het Bisdom zijn verschenen [bisschop] voornoemd en [naam], kanselier. Betrokkenen hebben hun standpunten toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager werd na zijn eerste heilige communie in 1951 door aangeklaagde benaderd met de vraag misdienaar te worden in het klooster van de Zusters van Liefde van Onze Lieve Vrouw Moeder van Barmhartigheid te [plaats], alwaar aangeklaagde rector was. Het worden van misdienaar werd in die tijd beschouwd als een voorrecht, zodat klager en zijn ouders zich zeer vereerd voelden. Klager moest vrijwel dagelijks om 6.30 uur de mis dienen. Al snel nadat klager als misdienaar startte, is het misbruik door aangeklaagde begonnen. Na de dienst zat aangeklaagde in de sacristie in zijn zetel. Klager moest dan tussen zijn benen komen staan en werd door aangeklaagde tegen zijn schoot aangedrukt. Andere kerens moest klager van aangeklaagde voor het aquarium in zijn kamer in het rectoraat gaan staan, waarna aangeklaagde het licht uit deed en klager over en onder zijn kleding betastte, terwijl hij achter

klager stond te kreuunen. Soms moest klager in de donkere kamer, welke aangeklaagde in verband met zijn hobby fotografie in het klooster had, zijn bovenkleding uitdoen en dan stond aangeklaagde tegen hem aan te rijden. Daarbij had aangeklaagde zijn toog open. Ook kwam het voor dat klager zich moest uikleden, terwijl aangeklaagde achter een ziekenhuisscherm stond en allerlei geluiden maakte. Klager vermoedt dat aangeklaagde dan masturbeerde terwijl hij naar klager keek. Voorts is het eenmaal voorgekomen dat klager aangeklaagde bezocht in het rectoraat, nadat aangeklaagde zijn heup had gebroken. Aangeklaagde lag op een soort bed met het onderlichaam ontbloot. Over zijn onderlichaam stond een koepel. Klager moest vervolgens, slechts gekleed in onderbroek, enkele malen onder die koepel doorkruipen. Verder is het eenmaal voorgekomen dat klager een wondje had op zijn achterhoofd, dat door aangeklaagde zou worden behandeld met een “wondermiddel”. Na een hele ceremonie met het “wondermiddel”, moest klager naakt op het bed van aangeklaagde gaan liggen, waarna aangeklaagde met gespreide benen achter hem ging zitten rijden met open toog. Toen klager daarbij omkeek naar aangeklaagde zag hij het geslachtsdeel van aangeklaagde. Klager herinnert zich dat hij vrijwel iedere dag betast werd door aangeklaagde. Toen klager ongeveer tien jaar oud was, hield het misbruik plotseling op.

2.2. Klager heeft in zijn jeugd nooit met iemand durven praten over het misbruik. Hij geeft aan dat hij zich door het misbruik heel klein en niets waard voelde. In zijn latere jeugd was klager een en al boosheid, frustratie en opstandigheid. Klager heeft zijn echtgenote vlak voor hun huwelijk, 42 jaar geleden, verteld over het misbruik. Als gevolg van het misbruik is klager erg op zichzelf. Hij is wantrouwend naar andere mensen en vindt het moeilijk om contacten met anderen te hebben buiten de directe familie. Hoewel klager gedurende zijn leven met enige regelmaat werd herinnerd aan het misbruik, is het hem gelukt om vrij goed te (blijven) functioneren.

2.3. Klager wenst met zijn klacht te bereiken dat hem recht wordt gedaan en dat zijn leed wordt erkend. Daarnaast wenst klager in aanmerking te komen voor een financiële schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Onderzoek in de archieven heeft geen informatie over mogelijk misbruik door aangeklaagde opgeleverd. Ook de bisdomstafleden uit de periode waarin het gestelde misbruik heeft plaatsgevonden zijn niet meer in leven, zodat ook van die kant geen informatie verkregen kon worden. Wel is inmiddels een tweede klacht tegen aangeklaagde ontvangen, waarbij de Bisschop constateert dat beide klachten een consistent geheel vormen, getel op de daarin opgenomen details, de geschetste handelwijze van aangeklaagde en de wijze waarop het misbruik heeft plaatsgevonden. Hij acht het door klager geschetste misbruik daarom zeer aannemelijk. Ter zitting heeft de Bisschop zijn excuses aangeboden voor het leed dat klager is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtcommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel gefinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de

geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt, zoals ook de Bisschop al heeft aangegeven, de verklaring van de heer [naam] (klachtnummer 2011T522) de aannemelijkheid van het door klager geschetste misbruik door aangeklaagde. De Klachtencommissie acht voorts van belang dat ook de Bisschop het door klager beschreven misbruik aannemelijk acht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Bisschop heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het bisdom 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en (nogmaals) oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van het bisdom 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.